

Viimeisellä junalla Kemiin, mutta ei viimeistä kertaa

Voittajakolmikko: Loka Kanarp, Li Österberg ja Mika Lietzen.

Teksti ja kuvat Vesa Kataisto

Kemin 24. sarjakuvakilpailussa novelli-sarjan voiton vei Loka Kanarp tarinalla *Sista tåget mot Hässelby Strand*, kakoseksi tuli Li Österberg sarjallaan *Neutrum*, ja pronssia korjasi Mika Lietzenin *Josefine*. Strippisarjassa suomalaiset menestyivät paremmin, voiton veivät Ina Kallis ja Jarno Latva-Nikkola vauvavitsaillevalla *Aurinko-Juhanilla*.

Tuomariston päätökset lietsoivat keskustelua, mielipiteiden vaihtoa herättivät varsinkin ruotsin Fredrik Strömbergin ja norjalaisen Espen Jörgensenin antamat pisteet. Tuloksia voi itse kukin pähkällä kilpailualbumista Viimeinen juna.

Muutoin XIV sarjakuvapäivät sujuivat perinteiseen malliin. Kemin Taidemuseossa avattu, sittem-

min Tullimakasiineihin siirtynyt Viivi ja Wagner -näyttely keräsi suosiota niin paljon, että sen aukioloaikaa jatkettiin kahdella viikolla, elokuun loppuun asti.

Ulkomaisia sarjakuvantekijäsuurruuksia ei paikalla tällä kertaa ollut. Kan-

Juha Kouvalainen ja Matti Hagelberg plokkasivat Lempi-patsaat.

sainvälisestä edustuksesta vastasi muiden pohjoismaisten vieraiden lisäksi Angoulêmen sarjakuvafestivaalien taiteellinen johtaja Benoit Mouchard. Häntä oli etukäteen hieman varoiteltu pohjoisen rajusta eksotiikasta, mutta hyväntuulinen Mouchard nautti vierailustaan suuresti. Omassa puheenvuorossaan hän pahoitteli Ranskan ”heikkoa” sarjakuvatarjontaa, miten vaihtoehtoisempi albumitarjonta ei tahdo päästä esille. Näin siis Ranskassa, jossa vuosittain julkaistaan pitkälti yli 2000 albumia, joista vähintäänkin puolet on kotimaista tuotantoa.

Palattuuan Mouchard kuvaili kokemuksiaan: ”Ällistyin, miten paljon luomisvoimaa suomalaisista sarjakuvantekijöistä löytyy. Vaihtoehtosarjakuvan alue on erittäin mielenkiintoinen, kuten Angoulêmessä vihdoinkin palkituista Glömp- ja Laikkuantologioista voi päätellä. Niissä esitellyt 25 - 35 -vuotiaat tekijät ovat saaneet vaikuttei-

Kemin Viivi ja Wagner (Max Peteri ja Suvi-Tuuli Lehtinen) kotioloissaan.

Jyrki Heikkinen tutkailee Kemissä julkistettua albumiaan Punajäkälä (Asema).

ta amerikkalaisesta independent-suuntauksesta (erityisesti Sethiltä, Ben Katchorilta, Chris Warelta ja Dan Clowesilta), mutta myös ranskalaisesta nykytyylistä (Joann Sfar, Christophe Blain ja erityisesti Lewis Trondheim). Vaikutteet eivät kuitenkaan peitä alleen vahvaa inspiraatiota ja omaperäistä mielikuvituksen käyttöä. Kaukana banalisoituneesta sanomalehtisarjakuvatyylillä ovat esimerkiksi Ville Ranta, Katja Tukiainen ja Jyrki Heikkinen”, hehkutti Mouchard Angoulêmen festivaalitiedotteessa.

Ensi tammikuussa Ranskassa tullaankin näkemään uuden suomalaisen sarjakuvan laaja esittely, ei perinteisessä näyttelymuodossa, vaan tavalla jota Mouchard ei vielä paljasta.

Kemissä puolestaan juhlitaan toukuussa 25-vuotiaita sarjakuvapäiviä, itseoikeutettuna juhlahahmona sarjakuvaneuvos Heikki Porkola, jolle jo nyt luovutettiin Sarjakuvantekijät ry:n tunnustuspalkinto vuoden/vuosien sarjakuvateosta.

Kansainvälisyyden kukkasia

Verkottuminen vei suomalaisen sarjakuvan Lissabonin paratiisimaiseen puutarhaan

Harri Römpötti
Lissabon

”Angoulêmen sarjakuvafestivaalilla huomasin, että Pohjoismaiden sarjakuvissa oli tapahtumassa jotain. Ajattelin, että voisimme tehdä yhteisnäytelyn norjalaisen Jasonin, ruotsalaisen Max Anderssonin ja suomalaisen Matti Hagelbergin tuotannosta. Mutta sitten kävin Suomessa ja tajusin, että teidän sarjakuvanne riittäisivät yksinkin”, Marcos Farrajota selittää.

Toukokuussa Portugalissa kuudetta kertaa järjestetyn Salão Lisboa de Ilustração e Banda Desenhadan pääteema oli siis Suomi. Näyttelyssä oli kuusi taiteilijaa - Terhi Ekebon, Matti Hagelberg, Jyrki Heikkinen, Tarmo Koivisto, Katja Tukiainen ja Marko Turunen - ja Napa-ryhmä Jenni Ropen johdolla.

Kaikkiaan Lissabonin festivaalilla vieraili 14 suomalaista sarjakuvataiteilijaa. Samaan aikaan pidetty animaatiofestivaali esitti Heikki Jokisen laatiman muutaman näytöksen kimaran suomalaista animaatiota.

”Festivaalimme kutsuu joka kerta teemaan. Aiemmin niitä ovat olleet Ranska, Italia, Belgia, Saksa ja Sveitsi. Suomalainen sarjakuva näyttää juuri nyt murtautuvan kansainväliseen tietoisuuteen vahvemmin

kuin muiden pohjoismaiden tuotanto”, Farrajota kehuu,

”Näyttelyissä yritän antaa yleisölle yleiskuvan erilaisista tyyleistä. Minusta on tärkeää, että mukana on sellaistaakin, mikä ei pääse esiin kaupallisesti.”

Siihen Lissabonin festivaali näyttääkin tällä hetkellä ainoalta mahdollisuudelta. Porton festivaalia ei enää ole ja Amadora on Farrajotan mukaan yltökaupallinen. Lissabonin taustalla on vuonna 1997 perustettu sarjakuvakirjasto Bedeteca, jolla on myös näyttelyitä ja julkaisuutoimintaa.

Festivaalin aiempia vieraita ovat olleet muun muassa britti Dave McKean, Espanjan Max, ja ranskalaiset Dubuy ja Berberian. Eli suomalaiset olivat jatkoa maineikkaalle listalle. Meikäläisistä pisintä perinnettä edusti Tarmo Koivisto, jonka Mämmilä on Farrajotan suuria suosikkeja, vaikka hän on voinut lukea sarjaa vain muutaman käännetyn näytesivun verran.

”En tunne muuttuneeni sarjakuvataiteilijana sen jälkeen, kun olin 18. Suurin ero on, että nyt tehdään niin paljon, etten pysy enää kaikesta selvillä. Esimerkiksi Napa-ryhmällä on laajat kansainväliset kontaktit. Jotkut jopa suuntautuvat ensisijaisesti ulkomaille”, Koivisto pohdiskeli suomalaisen piirtäjien esittäytymisten tauolla.

Myös Lissabonin näyttelystä ansio kuu-